

Dokument nr. 14

(2005-2006)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling

Årsrapport fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling for 2005

Til Stortinget

INNLEDNING

Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling for valgperioden 2001-2005 bestod av følgende representanter:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Varamedlemmer:</i>
Haakon Blankenborg (A), leder	Synnøve Konglevoll (A)
Øystein Djupedal (SV), nestleder	Olav Akselsen (A)
Martin Engeset (H)	Bent Høie (H)
André Kvakkestad (FrP)	Per Erik Monsen (FrP)
Elsa Skarbøvik (KrF)	Jorunn Ringstad (Sp)

Etter stortingsvalget ble ny delegasjon valgt av Stortinget 10. november 2005 for valgperioden 2005-2009:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Varamedlemmer:</i>
Per-Kristian Foss (H), leder	Jorodd Asphjell (A)
Vidar Bjørnstad (A), nestleder	Karin S. Woldseth (FrP)
Øyvind Vaksdal (FrP)	Åse Gunhild Woie Duesund (KrF)
Bjørn Jacobsen (SV)	Lise Christoffersen (A)
Gunn Karin Gjøl (A)	Eli Sollied Øveraas (Sp)

Europarådets parlamentarikerforsamling (PACE) har i dag 46 medlemsland. Europarådet har en sentral stilling hva gjelder arbeid for å fremme sam-

arbeid, demokrati og menneskerettigheter. Organisasjonen spiller også en viktig rolle i forbindelse med valgobservasjoner og overvåker medlemskapsforpliktelsene til de nye medlemslandene.

Det er etablert ti faste komiteer: for politiske saker, for økonomiske saker og utvikling, for juridiske saker og menneskerettigheter, for sosial -, helse- og familiespørsmål, for migrasjon, flyktninger og befolkningsspørsmål, for kultur, vitenskap og utdanning, for miljø, landbruk og lokal- og regionalspørsmål, for likestillingsspørsmål, for reglements- og immunitetsspørsmål og for overvåking av medlemslands forpliktelser.

I 2005 valgte forsamlingen svenske Thomas Hammarberg som ny menneskerettighetskommissær etter Alvaro Gil-Robles.

For øvrig ble René van der Linden fra Nederland valgt til ny president for forsamlingen etter østerrikeren Peter Schieder. Delegasjonen deltok på de fire delsesjonene i Strasbourg, og delegasjonsmedlemmene deltok jevnlig på ulike komitémøter og i valgobservasjoner.

HOVEDSPØRSMÅL I 2005

2005 var preget av flere dagsaktuelle tema, og det ble vedtatt en rekke resolusjoner bl.a. om menneskerettighetenes plass i kampen mot terrorisme, transatlantiske forbindelser, demokratiutviklingen i ulike medlemsland, herunder Georgia, Russland, Ukraina, Armenia og Azerbajdsjan. Debattene om henholdsvis genmodifiserte organismer, religion og kvinners stilling i samfunnet og dødshjelp viste at PACE er et forum for debatt og konsensusbygging rundt kontroversielle tema. I arbeidet med valgobservasjon og overvåking av situasjonen i Moldova spilte stortingsrepresentant André Kvakkestad en sentral rolle. Man hadde dessuten en verdig markering av 60-årsjubileet for frigjøringen av Auschwitz. Hastedebatter fant

sted bl.a. om konflikten i Midtøsten og tsunamika-tastrofen.

Forsamlingen spiller en viktig rolle i å gi innspill til Ministerkomiteen i forbindelse med utarbeidelsen av nye, rettslig bindende instrumenter. I 2005 fikk PACE tre viktige konvensjonsutkast til drøfting og uttalelse: en konvensjon om menneskehandel, en om hvitvasking av penger og en om forebygging av terrorisme.

Særlig konvensjonen om menneskehandel ble debattert over flere sesjoner, og en rekke forslag til vidtgående endringer ble vedtatt for oversendelse og videre behandling i Ministerkomiteen. Forsamlingen fremhevet at det utkastet som var blitt oversendt fra Ministerkomiteens arbeidsgruppe ikke svarte til forventningene. Utkastet fokuserte ikke nok på ofrene og deres behov for beskyttelse. Dette innspillet satte sitt preg på den endelige konvensjonen.

Forsamlingen ga også sterk støtte til arbeidet med utkastet til konvensjon om forebygging av terrorisme. Forsamlingen viste til Europarådets retningslinjer om menneskerettigheter i kampen mot terrorisme og understreket igjen at kampen mot terrorisme, også slik den nye konvensjonen nedfelles, må føres i full overensstemmelse med menneskerettighetene.

Når det gjaldt utkastet til konvensjon om hvitvasking (laundering) betegnet PACE utkastet som et viktig og verdifullt bidrag i den internasjonale innsatsen på feltet. Forsamlingen mente imidlertid at enkelte av de nye bestemmelsene ville kunne få konsekvenser som ikke ville være i overensstemmelse med eksisterende menneskerettslige forpliktelser og foreslo endringsforslag som skulle utbedre dette.

Under aprilsesjonen debatterte forsamlingen spørsmålet om eutanasi/dødshjelp. Dette var en meget kontroversiell debatt som involverte flere av de norske delegasjonsmedlemmene. Forsamlingen avviste etter en lang debatt rapportens relativt liberale holdning til dette spørsmålet. En annen sentral sak var situasjonen på Guantanamo-basen. Forsamlingen fastslo i sin resolusjon, som ble vedtatt med et overveldende flertall, at behandlingen av fanger på Guantanamo-basen strider imot menneskerettighetene og rettstatsprinsippene. Resolusjonen ble oversendt den amerikanske regjering via Ministerkomiteen.

Av andre sentrale saker som ble behandlet i 2005 kan nevnes: behandling av en rapport om Russlands overholdelse av sine medlemskapsforpliktelser, debatter om situasjonen i hhv. Midtøsten og Kosovo, oppfølging av Europarådets nylig avholdte toppmøte

og debatt om demokratiske institusjoner i Azerbajdsjan. Det ble også avholdt en hastedebatt om konstitusjonell reform i Armenia. Vestunionens parlamentarikerforsamling markerte sitt 50-årsjubileum i et fellesarrangement med PACE, der bl.a. NATOs generalsekretær Jaap de Hoop Schaffer deltok.

Debattene bar ellers preg av de nylig avholdte folkeavstemningene om EUs forfatningstraktat i Frankrike og Nederland. De fleste uttrykte skuffelse over resultatet, og det ble pekt på at EU befant seg i en meget vanskelig situasjon, den dypeste krise i sin historie, mente enkelte. Forsamlingens president, Rene van der Linden, delte dette syn og mente at Europa igjen kunne være på vei mot egosentrisk nasjonalisme. Forsamlingen diskuterte, ikke minst i forbindelse med forberedelsene til toppmøtet, utviklingen av forholdet mellom EU og Europarådet.

En meget omfattende overvåkningsrapport om Russland fikk stor oppmerksomhet. Både resolusjonen og rekommandasjonen ble vedtatt med stort flertall. Forsamlingen la stor vekt på at demokratiet i Russland må styrkes. Blant annet må mer makt overføres til de folkevalgte.

Flere møter i underkomiteen for Hviterussland, der delegasjonens leder Haakon Blankenborg deltok, fant sted. Her var det imidlertid liten fremdrift i 2005, og det hersket usikkerhet om veien fremover og om på hvilken måte Europarådet best kunne bidra til en positiv utvikling.

Europarådets tredje toppmøte fant sted i Warszawa 16.-17. mai 2005. Parlamentarikerforsamlingen deltok aktivt i forberedelsene til toppmøtet. I den vedtatte anbefalingen fra forsamlingens møte i juni, forutsettes en prominent plass for PACE i implementeringen av handlingsplanen. Forsamlingen foreslo bl.a. at Ministerkomiteen og PACE skulle nedsette et fellesutvalg for oppfølging. Representantene for medlemslandene tok avstand fra dette og viste til at det var regjeringenes ansvar å gjennomføre handlingsplanen. Nær kontakt og dialog med forsamlingen var imidlertid nødvendig.

Av gjestetalere i forsamlingen i 2005 kan det nevnes at Ukrainas nyvalgte president Viktor Jutsjenko talte til PACE som sin første internasjonale opptreden i januar. Georgias president deltok også i forbindelse med eksaminasjonen av medlemskapsforpliktelsene til Georgia. Generalsekretæren i organisasjonen av islamske land (OIC) talte også for første gang i Europarådet og uttrykte ønske om nærmere dialog.

Oslo, den 15. mars 2006

Per-Kristian Foss
delegasjonsleder